

IZ SONČNE ZAMBIJE

LETO 7 ST. I.
LUSAKA, 20. NOV. 1975

PS 239/1979

Pozdravljajo vas: (od leve) o. Tomazin, prof. Mlakar, g. I. Skoda, zupnik z Bleda, o. Rudez in o. Mlakar. Seveda tudi fotograf o. Kokalj. Pridružujeta se: br. Rovtar in bogoslovec Mujdrica ter sr. Skerlj Zora, ki misijonari v sosednji Botswana.

G. IGNACIJ,

blejski župnik, je tri tedne delil z nami naše misijonsko življenje. On je tudi prvi, ki nas je doslej obiskal iz domovine. Zelo smo mu hvaležni, da se je odločil za ta junaški podvig, za vse prijetne dni, ki smo jih preživeli z njim, in za članke in predavanja, s katerimi seznanja misijonske prijatelje o našem delu. Občudovali smo njegovo pristno domačnost, modrost v presojanju in iskreno veselje, ki ga je delil z nami.

Pokazali smo mu tri velike in eno manjšo župnijo, ki jih vodimo v Lusaki, br. Jože in o. Lucić sta mu spregovorila o semenišču, kjer delujeta, Kristina pa o gimnaziji, kjer poučuje. V malem semenišču je obiskal bogoslovca Janeza Mujdrico, na poti

pa si je seveda ogledal tudi Viktorijine slapove na reki Zambezi. Z o. Lovrom je preživel dva dni na podeželju, z o. Jožetom pa si je ogledal narodni živalski "park".

Hvala ti, Ignacij! Vsak od nas ti vrne obisk, ko pride na oddih v domovino.

Kdo nas bo zdaj prvi obiskal? Morda kdo od naših sorodnikov ali pa član slovenske jezuitske province?

Vodstvo slovenskih jezuitov je zaprosilo o. Kokalja, naj pove svoje mnenje o: "Perspektivi slov. misijonarjev v Afriki." Osební obisk v misijonih je najboljši način, da misijonski prijatelji v domovini in provinci globlje spoznajo problematiko modernega misij. dela.

O PERSPEKTIVI SLOV. MISIJONARJEV V AFRIKI

(Napisal o. Kokalj)

Tako kot vsi prijatelji misijonov, se moramo tudi misijonarji vprašati, kako naj presojamo novejšje poglede na naš apostolat v afriških državah, ki so od kolonij postale hitro se razvijajoče, nemirne, dinamične mlade države.

Slišijo se glasovi, da "tuji" misijonarji niso več potrebni. Nekateri predlagajo, naj prihaja na misijonski teren le še zamenjava za ostarele in tiste, ki se vračajo domov. Spet drugi želijo, naj bi Cerkev v misijonskih deželah načrtno začela umikati tuje misijonarje. Za vsemi temi idejami se skriva želja, naj bi se domača Cerkev res hitro podomačila, kar da je zelo težko ali nemogoče, če so domači duhovniki v manjšini.

Slovenski jezuiti v Zambiji so prepričani, da so vsa ta mnenja zelo pretirana in nerealna. Afriška Cerkev nas še rabi in to ponavljajo številni domači škofje. Verniki, katerih število zelo hitro raste, nas potrebujejo, si nas želijo in nas imajo radi. Brez nas bi se mnoge oaze vere spremenile v duhovno puščavo.

Seveda stanje ni enako v vseh državah. Zambijska Cerkev je ena od tistih, ki se najbolj hitro razvijajo (številčno), ima pa zelo malo domačih duhovnikov — le 10%.

Zavedamo se, da zahteva delo v modernih neodvisnih državah od vseh nas veliko mero skromnosti, ker moramo iskreno služiti domači Cerkvi, stopati v ozadje, da se lahko pokažejo pravi domači dušni pastirji in laični voditelji.

Zaradi težav modernega misij. dela si želimo le zrelih, uravnovešenih sodelavcev, za katere je v Zambiji dovolj dela, lepega in osrečujočega.

Zdi se mi, da je bolje pošiljati

slovenske misijonarje tja, kjer je že večja skupina naših (Madagaskar, Zambija, Togo), kot pa jih raztresati po širnem afriškem kontinentu ali jih pošiljati v Azijo (Japonska). Domača skupnost nam je vsem v veliko oporo.

Mnogo jih je, ki svetujejo, naj bi se misijonarji večkrat vračali domov na (včasih daljši) odmor in vsestransko (tudi intelektualno) osvežitev. Mislim, da imajo prav. V tem pogledu prosim za razumevanje naših prijateljev.

Pripravljeni moramo biti tudi na novo vrsto misijonarjev, ki prihajajo v Afriko le za določeno dobo—npr. za 5 let.

Družbino predstojništvo želi, naj bi že skolastiki (bogoslovci) prihajali v misijone. Osebnostno mislim, da to ne bi smelo biti obvezno pravilo za nas Slavence. Zgled naših patrov, ki so prišli v Zambijo kot duhovniki, to potrjuje.

Doslej smo med seboj imeli le tri laiške misijonarke, ki so bile (ali so še) učinkovite misijonarke. Ko v Zambiji srečujem strokovnjake, ki delajo v raznih jugoslovanskih podjetjih, se sprašujem, zakaj že več let nimamo nobenega novega laiškega misijonarja.

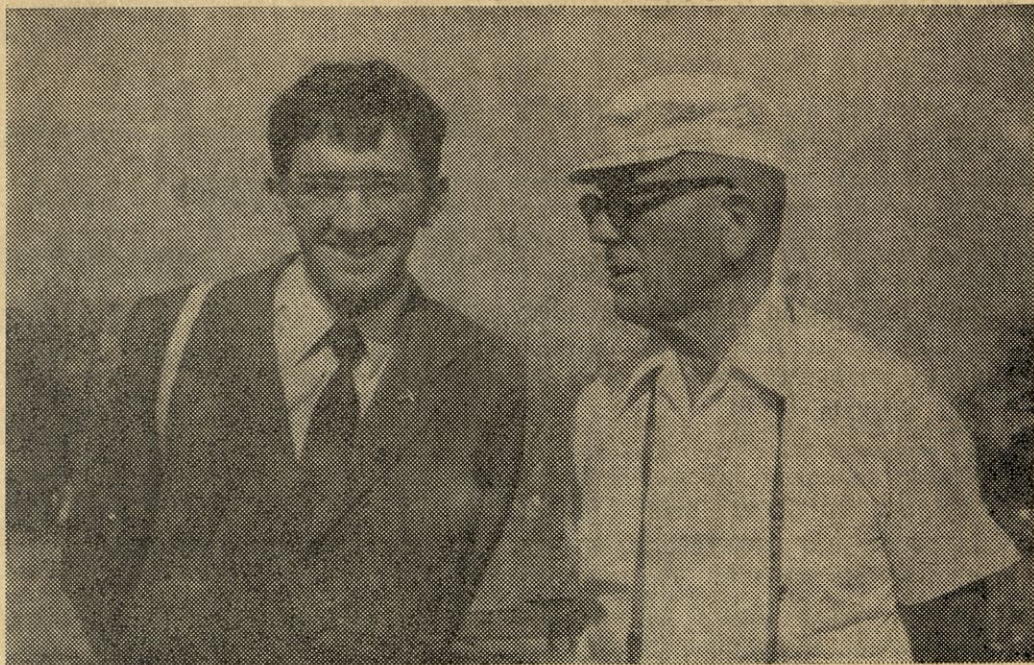
Polja so še vedno zrela za žetev.

NA UNIVERZI

v Lusaki študira nekaj več kot 2,000 študentov. Med temi je 90% kristjanov, to je takšnih, ki se izjavljajo za kristjane. Procent krščenih je nekoliko nižji, polovica kristjanov je krščena v katoliški Cerkvi.

Ce gledamo na osebno prepričanje in na versko prakso, lahko rečemo, da je 50% študentov "praktičnih" kristjanov.

Najmočnejša protestantska Cerkev je Zedinjena Zambijska Cerkev" (20%), Anglikanska (5%) in Adventistična Cerkev (5%).

Janez Mujdrica in g. Ignacij Skoda

PISMO NA DAJNI, CRNI ZAHOD

Dragi afriški pričevavci, hvala!

Tu pri nas cvetijo zdaj griči v breskve.
Veter seje dež, ker mu riž ugaja.
Bambusi se daljšajo v dni zelene.
Mesto, cvet asfaltov, drhti in čaka.

Pravim si: pri vas zdaj žari savana.

Sklanjate se k prsti pod starim trnjem.
S sončnih trav živali skrivaj strmijo:
Kaj bo s čisto drobnim, božanskim zrnjem?
Ptiči z zraka plešejo čarovnijo.

Včasih, čul sem, džungla z večerom plaka.

Zdaj pa daljni bobni pojo Vstajenje.
Drugi bobni rogajo vmes se bobnom.
Daljni bobni bobnajo vest Nedelje
z bobna groba votlega z živim zvokom.

Dragi afriški pričevavci, z bogom!

“Spoštovani in dragi sodelavci v misijonu v Zambiji! Zgornjo pesem pošiljam kot pozdrav in v zahvalo za zvesto pošiljanje vašega čudovitega lističa. Priporočam našo Japonsko v eno samo, najkrajšo molitvico!

VLADIMIR KOS, Tokyo

IZ BOTSWANE

se redno oglašá SR. ZORA, ki se je tja preselila z vsemi ursulinkami, ki so bile v Lusaki. Botswana je neodvisna država, zelo razsežna, ima pa le nekaj več kot 600.000 prebivalcev. Med njimi so še ohranjena plemena bušmanov, majhnih in plahih prebivalcev tega dela Afrike. Ker Botswana meji z Zambijo, upamo, da nas bo sr. Zora kmalu obiskala.

Nekaj odlomkov iz njenih pisem: "Pri nas so cerkve skoraj prazne. Vsi poudarjajo nedeljsko dolžnost, vendar pa vsi vemo, da zelo mnogi ne morejo v nedeljo priti k maši. Večina ljudi, odraslih in mladine, je na poljih, posebno še ob vikendih, ko odpotujejo na polja tudi uslužbenci in šolarji. Na poljih je njih zaslužek, hrana, življenje. Zato se ob sobotah in nedeljah vasi precej izprazni, kar se seveda odraža tudi pri nedeljski maši...

Ljudje so v vasi od julija do oktobra. Takrat imajo vse svoje tradicionalne praznike, vaške, družinske, plemenske. Zdi se mi, da bi Cerkev v Botswani morala slaviti Božić, Veliko Noč in druge velike praznike v tem času — od julija do oktobra — ko so ljudje doma v svojih vaseh.

Na letošnjo Veliko Noč smo imeli pri maši le okrog 30% navadnega nedeljskega obiska. Nič čudnega, saj je Božić in Velika Noč med šolskimi počitnicami in ker sta ta dva dneva tudi državna praznika, vsi hite na polja in vasi ostanejo zapuščene.

Mislim, da bi se praznovanje cerkvenih praznikov pri nas moralo prilagoditi načinu življenja domačinov.

Te dni smo imeli pri nas poljedeljsko razstavo. Višek slovesnosti je bila parada nagrajene živine. V vsem

KRISTINA pred razredom katol. gimnazije, v kateri poučuje. Novembra je odšla na trimesecni dopust v domovino, da ne pozabi, kakšen je Bohinj pod snežno odejo. Zelimo ji prijetne in koristne počitnice.

Spomladi pride na oddih v domovino — zupnik iz Matera.

afriškem dostojanstvu in ponosu so korakali občinski predsedniki in tudi državni ministri, vsak s svojim govedom. Živina je glavni vir dohodka za državo. Meso izvažajo tudi v sosednjo Zambijo.

Med parado nagrajene živine je ljudstvo vriskalo in ploskalo od veselja. Takšno je življenje v Botswani.

Pri nas zapiramo vrtna in hišna vrata, pa ne zaradi tatov, ampak zaradi koz in oslov, ki uporabijo vsako priliko, da pridejo do hrane, pa naj bo kjer koli.

Nedavno, ko je bilo tu še precej dežja, smo se štiri uršulinke odpravile v — kino, gledat film, ki so ga predvajali v krajevnem socialnem centru. Na sredi poti je avto obtičal v blatu. Ko smo ga skušale premakniti — naprej ali nazaj — smo zagledale "rešilno ekipo" kakih 15 mož in fantov z baterijami v rokah. Nekje so slišali, da nameravamo v kino, pa so nas pričakali ob cesti, da jih odpeljemo do centra. Radi so nam pomagali.

Sele ko smo uršulinke, blatne do kolen, prikorakale v dvorano, se je film pričel. Vendar pravega filma ni bilo, ker se je baje izgubil v vlaku na poti v center. Pokazali pa so nam tri tratke filme, od katerih pri prvem ni bilo zvoka, pri drugem pa je odgovarjala luč na projektorju. Vendar smo vsi bili zadovoljni, saj — smo bili v kinu.

Takšno je življenje v našem mestu SEROWE, majhnem in prijetnem, intimnem naselju, kjer delujem in od koder vas vse pozdravljam.

Sr. Zora.

363 DEKLET

je bilo 1973. leta izključenih iz Zambijskih gimnazij, ker so postale mamice. Razen tega je veliko deklet prostovoljno zapustilo šolanje zaradi istega razloga.

V ZAMBIJSKIH GIMNAZIJAH

poučuje 2500 tujih profesorjev in 850 Zambijcev. Število domačih profesorjev hitro raste, število tujcev pa pada. Po načrtu bodo Zambijski ravnatelji do 1977. leta prevzeli vodstvo skoraj vseh gimnazij. Med

tujimi profesorji je zelo veliko Indijcev.

V zambijskih osnovnih šolah ni več tujih učiteljev.

MESTA

v Afriki hitro (prehitro) rastejo. Med glavnimi mesti Vzhodne Afrike najhitreje raste Lusaka (9.5% letno), ki ima okrog 450,000 prebivalcev.

V zadnjih 25 letih je število katoličanov Vzhodne Afrike (Kenija, Malawi, Tanzanija, Uganda, Zambija) poskočilo

od 2,550,000

na 9,940,000

V istem času se je povečalo število domačih škofov od enega do 45, število domačih duhovnikov od 280 do 1159, število domačih redovnic pa od 1,400 do 4,400.

V Zambiji — žal — zadnja leta število domačih duhovnikov in redovnic pada...

PREDSEDNIKOVA NEDELJA

Tanzanijski predsednik dr. Julius Nyerere je bil na obisku področja Mbeya. Bilo je v soboto zvečer in tajnik mu je pokazal program za naslednji dan.

Predsednik je pregledal program in dodal: v tem programu ni časa za cerkev. Vsi kristjani gredo v nedeljo v cerkev in jaz grem k maši.

Predsednik je vrnil program krajevnemu komisarju, se obrnil k škofu Sangu in ga vprašal: "Ob kateri uri so maše v tem kraju?"

NA MISIJONSKO NEDELJO

so verniki lusaške nadškofije zbrali čez 500 dolarjev in jih poslali papeškemu nunciju — za misijone kot znak solidarnosti z vesoljno Cerkvijo.

SLAVJE V MATERU

Ko smo 15. julija 1973. leta začeli kopati temelje za novo župnijsko cerkev v Materu, nismo pričakovali, da bo dograjena že v dveh letih. Delali smo namreč več ali manj sami, saj nimamo denarja, da bi plačali podjetje, ki bi nam cerkev hitro zgradilo. Sami smo nabavljali ves material, planirali, merili, se posve-tovali (in se včasih tudi razjezili...)

Zeleli smo, da bi nova cerkev bila res farna cerkev, ki bi jo zgradili verniki več ali manj sami, s svojimi žrtvami in prizadevanji. Ta vzgojni proces ni lahka stvar, saj so verniki bili navajeni, da je misijonar (ali škofija) gradil cerkve z denarjem, ki ni bil njihov. Cerkev je za njih kakor država: mora imeti denar za gradnje in vzdrževanje ustanov.

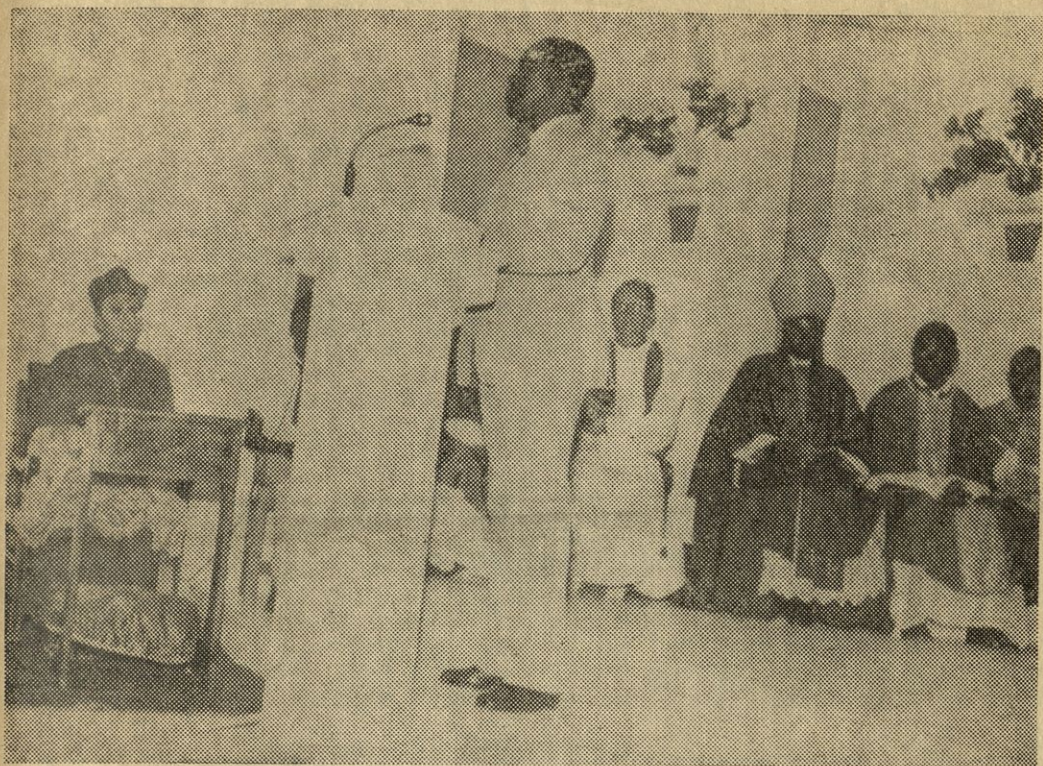
Župnija Matero v Lusaki je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti. Imela je dobre dušne pastirje, ki so vernikom znali razložiti, da je župnija kakor družina, v kateri si moramo medsebojno pomagati. Ze dolga leta ima župnija dobro organiziran župnijski svet in razne organizacije. Vpeljali so prostovoljni cerkveni "davek", prispevek, ki ga vsaka

družina daje vsak mesec za potrebe župnije.

Tudi nedeljske nabirke so bile večje kot v večini drugih župnij. Končno je župnija Matero imela večje število vernikov kot katera koli druga župnija.

Verniki sami so prišli na misel, da bi morali zgraditi novo cerkev, ker je dosedanja očitno premajhna. In ko smo začeli kopati temelje, smo našli okrog 200 prostovoljcev, ki so očistili teren in izkopali temelje.

Začeli smo s posebnim fondom, za gradnjo cerkve. Imena vseh darovateljev so zapisana v veliki rdeči knjigi ...Prvi dobrotnik — g. Saigar Daka — je oktobra 1972 daroval 150 dolarjev, člani Katoliške akcije pa so 8. decembra prinesli 120 dolarjev. Po treh letih vztrajnega zbiranja so farani zbrali 25.000 dolarjev za svojo cerkev. Kdor pozna afriške razmere, bo razumel, da je to res nenavaden uspeh. Omenjeni g. S: Daka je doslej prispeval že čez 700 dolarjev, trije drugi farani so dali vsak čez 300 dolarjev. Potem so darovi "ubogih vdov" in otrok, ki vsako nedeljo prinesejo svoj mali dar k oltarju. Pri nas namreč verniki svoje darove pri darovanju prinesejo k oltarju.

Minister za vprasanja kulture govori ob otvoritvi nove cerkve v Materu. Na levi papeški nuncij za Zambijo in Malawi. Na desni lusaski nadškof — domacin.

Med zambijskimi državnimi prazniki je tudi dan mladine. V nedeljo pred tem praznikom priredimo tudi v cerkvi "dan posvetitve mladine".

Letos smo ta dan združili z otvoritvijo nove cerkve. 10. avgusta je bila fara v pravem prazničnem razpoloženju. Možje in žene katolike akcije so sprejemali goste in jih spremljali s petjem in plesi od glavne ceste do cerkvenih vrat. V cerkev so goste uvedli člani organizacije Mladih krščanskih delavcev, med tem ko je mladinski zbor sv. Kizita skupaj s tremi drugimi zbori vodil cerkveno petje.

Povabili smo tudi ministrante iz drugih župnij, tako da se je pred oltarjem razvrstilo okrog 100 ministrantov v raznih uniformah.

Naš glavni gost je bil papeški nuncij, nadškof Angelloni. Minister za vprasanja kulture je zastopal Centralni Komite vladajoče (edine) stranke.

Prišel je tudi arhitekt nove cerkve — Spanec Jose Magadan in umetnik, ki bo naslikal pet velikih slik — Anglež Tom Hill. Slika, na kateri sta Marija in sv. Janez pod križem, je visoka 5 metrov.

—Ob koncu maše so nastopile razne mladinske skupine, nadškof pa je podelil odlikovanj skupini fantov in deklet, ki so se odlikovali v aktivnostih mladinske organizacije sv. Kizita.

Posebno odlikovanje je dobil tudi zidar — predelavec.

Vsa slovesnost je trajala tri ure in dvajset minut. V Afriki je vedno dovolj časa in se nam nikamor ne mudi.

Zdaj zidamo zvonik za zvon, ki nam ga je poslal g. Ignacij Skoda. Urejujemo teren okrog cerkve in mislimo na nove klopi...na 100 novih klopi...Sele ko bo res vse končano, bomo cerkev slovesno blagoslovili. Bogu hvala za vse!!!

Brat Dilber Ilija in brat Joze Rovtar. Bratu Iliji smo zelo hvalezni, da nam je v novi cerkvi napeljal elektriko. Na bratu Jozetu pa se vedno opazamo njegovo "slabo" stran: prevec je priden in delaven. In vedno je dobre volje.

DAN NEODVISNOSTI

praznujemo v Zambiji 24. oktobra. Letos smo slavili enajsto obletnico neodvisnosti. V nedeljo pred tem največjim državnim praznikom se člani Centalnega komiteja in vlade zberejo v najlepši lusaški cerkvi, v anglikanski katedrali, skupaj s predstavniki raznih ver. To je dan molitev za Zambijo.

Tudi v Materu, v novi cerkvi, smo se letos zbrali k molitvam skupaj z raznimi protestantskimi verskimi skupnostmi. Nastopilo je 12 cerkvenih zborov, saj pri nas ni molitev brez petja.

NOVE GRADNJE

O. Mlakar je v župniji sv. Kizita postavil temelje in betonsko ploščo za veliko dvorano, ki je nujno potrebna za pouk mladine in verske organizacije. Razen tega postavlja ograjo okrog cerkvenega zemljišča.

O. Tomažin in o. Rudež sta pripravila načrte za veliko župnijsko cerkev v Chelstonu, kjer še nimata cerkve. Zgradila pa sta že garažo in postavila ograjo okrog cerkvenega zemljišča.

BARICI ROUS,

ki študira v Zagrebu, čestitamo k uspešno opravljenim izpitom!

List izdajajo **SLOVENSKI ZAMBIJSKI MISIJONARJI** Naslov:
MATERO CATHOLIC PARISH
P.O. Box 3243
LUSAKA - ZAMBIA - AFRICA